

Cyngor Cymuned Llanystumdwy

Rhaglen waith y Cyngor - nos Iau, 3ydd o Chwefror 2022 drwy Zoom yn brydlon am 8:15 o'r gloch.

Cynhelir y cyfarfod hwn o bell gan ddefnyddio technoleg, a gellir cael mynediad i'r cyfarfod drwy gysylltu ar ebost gyda'r Clerc.

1. Ymddiheuriadau.
2. Cyflwyno a chadarnhau cofnodion cyfarfod y Cyngor gynhaliwyd ar 6ed o Ionawr 2022.
3. Llofnodi cadarnhâd taliadau BACS Ionawr 2022 - (bydd y Clerc wedi trefnu i'r Cadeirydd ei llofnodi o flaen y cyfarfod).
4. **Datgan buddiant personol**, (Clerc wedi anfon copi electroneg at bawb cyn y cyfarfod).
5. **Materion gan Cyngor Gwynedd**

Rhybudd Cau Ffordd Dosbarth III gyferbyn a Pencaemelyn, Llanystumdwy ar 15.02.2022 - adnewyddu polion a gwaith ar geblau ar ran BT Openreach.

6. Cyngor Gwynedd - ceisiadau cynllunio yn y gymuned

a) **Cais rhif: C21/1240/41/AC - Bryn Hyfryd, Chwilog** - diwygio amod 2 ar ganiatâd cynllunio C18/1055/41/LL i ymestyn amser cyflwyno materion a gadwyd yn ol.

b) **Cais rhif: C22/0028/41/CR - Tafarn Y Plu, Llanystumdwy** - dymchwel estyniad unllawr tó fflat modern a chodi estyniad newydd unllawr tó 'pits/pitch' gydag addasiadau mewnol ac allanol i'r adeilad.

7. **Gronfa Cymunedau Mentrus**, - ebost gan Swyddog Cefnogi Cymunedau, Ardal Dwyfor, Cyngor Gwynedd yn egluro fod y gronfa wedi ei sefydlu er mwyn cynyddu gallu cymunedau i arwain, mentro a chyflawni, ac fe all Cynghorau Cymuned a Thref wneud cais i'r gronfa yma. Mae'r gronfa yma yn cynnig cyfleoedd i gynghorau a grwpiau cymunedol i ymgeisio am arian refeniw ar gyfer hyfforddiant neu ddatblygu cynlluniau.

Am arweiniad pellach, gellir trefnu sgwrs ffôn/rhithiol neu ymuno mewn cyfarfod o'r cyngor i gynnig rhagor o arweiniad a chefnogaeth. Mae'r dyddiad cau i geisiadau 28.02.2022.

8. **Delwedd** - ymholiad ganddynt yn gofyn tybed a fyddai Pwyllgor Safle'r Wé yn hoffi trafod ail wampio'r wefan.

9. Un Llais Cymru - codi ymwybyddiaeth/hyrwyddo - Cynghorwyr Cymuned a Thref

Mae Un Llais Cymru - gyda chymorth Llywodraeth Cymru - wedi cyhoeddi fideo i hyrwyddo ac annog unigolion i gyflwyno eu henwau yn ymgeisyddion ar gyfer etholiadau cynghorau cymuned a thref a gynhelir ym mis Mai 2022. Mae'r fideo ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg ac mae angen tynnu sylw atynt e.e. drwy gyhoeddi y linc iddynt ar ein safle Wé.

Materion yn y gymuned.

10. Llanystumdwy

a) Parcio gyferbyn tai Maen y Wern ac i fyny am Tý Newydd - problem fod trigolion sydd yn byw yn y tai yn parcio ar y lon gul yn ei gwneud yn anodd i gerbydau basio. Y Clerc wedi anfon llythyr at Cyngor Gwynedd yn gofyn am y posibilrwydd o gael llinellau melyn yno. **Dal heb gael ateb eto.**

b) Afon Llanystumdwy - derbyniwyd sylwadau mai un darn o bren oedd yn croesi'r ffos gyntaf ar hyd y llwybr ger yr afon, ar ol pasio'r Bedd. Mae'n debyg fod dau ddarn coedyn ('slipan lein') yno cynt. Hefyd, nodwyd fod coeden wedi prydru ac yn pwysu ar goeden arall gerllaw. **Clerc wedi anfon lluniau ac ymholiad at Cyngor Gwynedd.**

c) Llwybr yr arfordir rhwng Ynysgain Fawr a cheg yr afon Dwyfor, - erydiad y tir yn bwyta mewn i'r llwybr troed, ac angen clirio'r eithin. **Clerc heb gael ateb eto.**

ch) Llwybr cyfochrog a wal Ynysgain Bach, - edrych fel bod peipen draen wedi malu ac yn anfon dwr ar hyd y llwybr, yn ei wneud yn fwdlyd, efallai bod angen gosod cerrig yno? **Clerc heb gael ateb eto.**

11. Rhoslan/Ynys

Gwinllan Rhos Ddu -treth dalwyr o'r tai yn yr Ynys yn mynegi pryderon ynglŷn â beth sy'n mynd ymlaen yn Winllan Rhos Ddu.

Wedi derbyn ateb gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn dweud ei bod wedi ymweld â Gwinllan Rhos Ddu yn gynnar yn y flwyddyn newydd i weld lle mae'r perchennog wedi torri'r coed i greu y llynnoedd. Derbyniwyd y wybodaeth isod ganddynt yn dilyn ei ymweliad, sef ei bod wedi rhoi 'advice and guidance over volume' i'r perchennog sydd wedi torri coed i wneud y llyn newydd. Dywedodd fod hyn yn wahanol i roi 'cyngor ac arweiniad' oherwydd cafodd y drosedd ei gofnodi rhag ofn y byddai trosedd arall yn y dyfodol.

12. Chwilog

a) Ffos rhwng Tyddyn Heilyn a Chwilog Fawr - mae ffos ddyfn ar hyd y lon gul, ar y chwith am gyfeiriad Chwilog. Mae cerbydau yn gorfod bagio nol weithiau ac yn mynd yn sownd yn y ffos, ac yn gorfod cael cymorth i gael ei tynnu'n rhydd gan dractorau ffermwyr lleol. Byddai'n haws gosod peipen ddraen yn y ffos, a gorchuddio'r ffos fel nad oes peryg i gerbydau fynd i drafferth. **Heb dderbyn ymateb eto.**

b) Cilbost Bryn Gwdyn, ger Ffatri Laeth, Chwilog - wedi cael ei godi o'r newydd ac yn ymddangos yn rhy agos i'r lon fawr, a thybed ydynt wedi cael caniatad gan yr Adran Priffyrdd i ledu'r fynedfa ar lon mor brysur.

Wedi derbyn yr ateb isod gan Mr Gareth Roberts, Peirianydd ardal Dwyfor, "Yn dilyn ymweliadau safle gan swyddogion o'r adran rwyf yn fodlon nad yw'r cilbyst yn ymwithio neu'n amharu a'r briffordd. Er yn agos at ymyl y briffordd, nid ydynt yn dechnegol o fewn oel troed y briffordd, ond wedi'u leoli ar yr ymylon ac o fewn perchnogaeth y tiffeddiannwr cyfagos fel pob terfyn arall yn gyffredinol.

Rwyf eisoes wedi dod a'r gwaith o ledu'r adwy i sylw'r Adran Gynllunio a'r Uned Gwaith Stryd, am ymchwil a gweithred pellach".

c) Bodeuron, Chwilog - nifer o drigolion pentref Chwilog yn cwyno fod llanast o flaen y tý yng nghanol y pentref ers misoedd lawer. Mae'r tý yn cael ei osod i ymwelwyr, ac nid yw'r

sbwriel yn cael ei gasglu'n rheolaidd, oherwydd mae'n debyg mai cwmni preifat sydd o bosib yn gyfrifol am wagio'r biniau.

Mae cymdogion yn boenus iawn am y sefyllfa, yn methu cysylltu hefo'r perchennog, ac yn ofni bydd llygod yn cael ei denu yno. Derbyniwyd ymateb gan Mr Philip Pritchard, Swyddog Gorfodaeth Gwarchod y Cyhoedd yn dweud ei fod wedi mynd yno ar 20.01.2022, "ac roedd y lleoliad wedi tacluso - gweithwyr glanhau yno - deallaf nad oedd y cwmni casglu wedi medru galw yno oherwydd prinder gyrrwyr - gobeithio bod y sefyllfa wedi datrys rwan".

Ch) **Hen 'londri', Afonwen** - angen holi beth sydd yn digwydd yno, oherwydd mae yna hen danciau 'disel' a phethau felly yn y ddaear yno ac mae angen bod yn ofalus iawn hefo unrhyw dyllu.

d) **Sbwriel ar ochr y ffordd rhwng y Ffôr a Chwilog**. Angen holi i gael rhywun i'w casglu.

13. Pencaenewydd/Sardis

a) **Lloches bws Trallwyn** - mae'r sedd newydd wedi cael archebu a bydd yn cael ei gosod cyn gynted a phosib.

b) **Clwy coed onnen** 'ash die back' - ger giat Fferm Pencaenewydd, giat Tanllyn i Drofa, a groeslon Lodge Trallwyn. Clerc wedi cysylltu hefo Cyngor Gwynedd i'w hysbysu.

c) **Safle pasio, 'lay by'**- y Clerc wedi gofyn wrth Cyngor Gwynedd am fwy o safleoedd pasio i gerbydau rhwng Sardis i Pensarn, Mynachdy Bach ac i'r tro am Llanaelhaearn. **Y Clerc wedi derbyn yr ymateb yma ar yr 02.07.2021 gan yr Adran Priffyrdd.**

"Ymddiheuraf am yr oedi mewn ymateb ond fe ddaw swyddog mewn cyswllt gyda chi cyn gynted a bo'r gwaith arwisgo wedi cael ei gwblhau." **Y Clerc wedi gofyn am ddiweddariad eto.**

Llangybi

14. **Fronheulog, Llangybi** - trigolion lleol yn anesmwyth ynglyn a'r cerrig sy'n disgyn i'r ffordd o wal yr ardd yng nghanol y pentref ac ofnir bod y coed bytholwyrdd tal sydd yn yr ardd ger y ffordd yn ansefydlogi'r wal, ac y gallai'r cerrig achosi difrod/damwain i deithwyr. **Clerc yn disgwyl ateb.**

15. **Coedwigoedd ger Ynys Creua** - problemau isod mewn cysylltiad â choedwigoedd Ynys Creua.

Mae 3 coedwig yno, ac mae ymholiadau wedi ei derbyn gan aelodau o'r cyhoedd yn tynnu sylw at y ffeithiau isod:-

- Llawer o weithgaredd yno, coed wedi cael ei torri
- Mae mynedfeydd newydd wedi cael ei gwella yno,
- Blwch post, giatiau wedi cael ei cloi, cwt a charafan yno.
- Enwau newydd wedi cael ei gosod wrth y mynedfeydd - Coed Wen, Coed Siriol.

Tybed a oes ganddynt hawl i wneud y newidiau yma heb ganiatâd, a beth yn union sydd yn mynd ymlaen yno?

Cwestiwn y trethdalwyr oedd tybed a oes angen caniatad gan Cyfoeth Naturiol Cymru i wneud gwaith fel hyn, neu gais cynllunio hyd yn oed. Y Clerc wedi holi Cyfoeth Naturiol Cymru ac Adran Gorfodaeth Cyngor Gwynedd. **Derbyniwyd ateb gan Mr Martyn Parr, Cyfoeth Naturiol, bod yna sawl perchennog ar y safle ac mae trwyddedau torri coed yno, a'i fod am fynd yno i ymweld â'r safle.**

16. a. **Canolfan Iechyd Cricieth** - y fferyllfa o fewn y ganolfan wedi cau yn ddisymwth, heb roi rhybudd i'r cleifion/cyhoedd sydd yn mynd yno. Mae ein aelod lleol, y Cynghorydd Aled Lloyd Evans, a rhai o'r cynghorwyr eraill wedi derbyn sawl ymholiad ynglyn â hyn, ac yn

siomedig fod hyn wedi digwydd, heb gyfnod ymgynghori na thrafod â'r cyhoedd. Bydd hyn yn creu anhwylystod wrth orfod mynd i'r fferyllfa sydd ar y Stryd Fawr, a bydd yn anodd cael lle i barcio yn enwedig yn yr haf.

Gwnaed hefyd sylw at y ffaith beth oedd yn digwydd i'r staff oedd yn gweithio yn y Fferyllfa. Hefyd, holwyd os oes gwasanaeth danfon 'presgripsiwn' i gleifion yng Nghricieth fel ag sydd ym Mhwllheli? Derbyniwyd yr ateb isod gan Rheolwr Canolfan Iechyd Cricieth:-

"Yn anffodus ni fydd y gwasanaeth dosbarthu yn Hwb Iechyd Eifionydd (Criccieth a Phorthmadog), sydd ar gau ar hyn o bryd oherwydd prinder staff, yn ail-agor yn dilyn cytundeb gan Banel Gofal Sylfaenol y Bwrdd Iechyd. Bydd presgripsiynau felly'n cael eu dosbarthu o'r fferyllfa gymunedol.

Wrth ddod i'r penderfyniad hwn, roeddem o'r farn bod y gofyniad i gynnal lefelau staffio practis/fferyllfa cymwysiedig yn heriol gan fod nifer o staff wedi gadael eu swyddi yn ystod y misoedd diwethaf. Mae yna pob amser risg sylfaenol o gamgymeriadau dosbarthu ac mae'r pwysau sylweddol, a brofir ar hyn o bryd gan ein Arweinydd Clinigol, yn creu pryder difrifol i oruchwylio a llywodraethu'r fferyllfa.

Mi fydd gan y Fferyllfeydd Cymunedol fferyllfeydd cymwysiedig ar y safle i roi cyngor ac arweiniad mewn perthynas â chyffuriau ar bresgripsiwn yn ogystal â gallu darparu ystod o wasanaethau iechyd ychwanegol a gwasanaeth dosbarthu i gleifion chwe diwrnod yr wythnos lle bo angen. Mae rhai fferyllfeydd hefyd yn cynnig gwasanaeth dosbarthu i'r drws.

Oherwydd y rhybudd byr o'r penderfyniad hwn, rydym wedi gosod posteri y tu mewn a thu allan i'r practis, ac wedi bod yn cysylltu'n bersonol â'r cleifion a oedd yn arfer cael eu meddyginiaeth o'r ddsbarthfa ac yn rhoi'r dewis iddynt o ble yr hoffent gasglu eu presgripsiwn yn y dyfodol. Mi rydym hefyd yn y broses o ddarparu cylchlythyr i yrru i'n cleifion i'w hysbysu o'r newidiadau sydd wedi cymeryd lle yn y practis yn ddiweddar".

b. Fferyllfa Pwllheli – problemau hefo pobl sydd yn byw tu allan i'r dref yn mynd i nol ei meddyginiaeth, ond yn darganfod nad yw ar gael, felly'n gorfod mynd yno eto ar ddiwrnod arall i'w nol. Mae hyn yn anhwylyst, ac yn creu costau.

17. **Materion Ariannol**

Adroddiad Ariannol gan y Clerc a'r Swyddog Ariannol Cyfrifol.

Bydd y Clerc yn anfon ebost at y cyngorwyr i gyd cyn y cyfarfod, drwy gynnwys dogfen 'excel' o'r sefyllfa ariannol hyd at 03.02.2022. Mae hyn yn cadw golwg manwl ar y gwariant sydd eisioes wedi ei wneud.

18. **Archwiliad allannol - cyfrifon 2020 - 2021.** – Y Clerc heb dderbyn ymateb gan yr Archwilwyr Allannol eto, ond ar ol cysylltu hefo Un Llais Cymru dywedwyd fod pob cyngor arall drwy Gymru yn yr un sefyllfa, ac y byddent yn cael ei dychwelyd dros yr wythnosau nesaf.

19. **Archwilio mewnol** – angen penderfynu os dylid gofyn wrth Adran Archwilio Cyngor Gwynedd wneud yr archwilio mewnol am y flwyddyn 01.04.2021 - 31.03.2022.

20. **Costau cyfrif banc HSBC** – ers 05.11.2021 mae'r banc yn codi 'ffi am gynnal y cyfrifon' o £5.00 y mis ar y cyfrif cyfredol a'r cyfrif lle mae'r taliad Lightsource yn cael ei dalu. Mae'r Clerc wedi bod yn holi yn y banc i weld os oedd rhaid ei talu, ond dywedwyd fod hyn wedi bod ar y gweill ganddynt ers blyneddodded a bydd pob banc arall yn gwneud yr un fath yn y dyfodol agos. Bydd hyn yn gost o £120.00 y flwyddyn rhwng y ddau gyfrif.

Y Clerc wedi holi Un Llais Cymru, a dyma oedd yr ateb:-

i) O'r hyn a ddeallaf, mae HSBC yn cael gwared ar gyfrifon cymunedol ac maent yn cynnig cyfrifon busnes safonol yn eu lle.

ii) Mae hyn wedi achosi cryn anhapusrwydd ledled y wlad ymhlith grwpiau cymunedol a chymdeithasau yn ogystal â llawer iawn o gynghorau cymunedol.

iii) Mae gennych dri opsiwn:

a) Cadwch y ddau gyfrif a derbyn y taliadau uwch.

b) Cadwch yr incwm o'r fferm solar yn 'ring fenced' yng nghyllideb / cyfrifon eich Cyngor.

c) Agor cyfrifon newydd gyda banc gwahanol.

Mae angen i chi gymryd gofal wrth agor cyfrif banc newydd. Mae'n debygol o fod yn broses hir ac rwy'n amau bod holl brif fanciau'r stryd fawr yn mynd i ddilyn HSBC a chodi mwy."

21. **Cais am ad-daliad arian cynnal a chadw llwybrau o fewn y gymuned** - Clerc wedi anfon ebost at Mr Dewi Owen, Uwch Swyddog Hawliau Tramwy Dwyfor i wneud cais. Roedd y cyfanswm gwariant am eleni yn £980.00, ac mae wedi cadarnhau llynedd y byddem yn derbyn ad-daliad arian cynnal a chadw llwybrau o fewn y gymuned o £417.80 eleni (sef yr un ffigur a llynedd). Mae'r trefniant ad-dalu wedi cael ei gyfyngu i lwybrau categori 1 a 2.

22. **Praesept 2022-2023** - gohebiaeth wedi ei dderbyn gan Bennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd yn cadarnhau derbyn y ffurflen praesept o £18,360.00 am y flwyddyn 2022-2023.

23. **Diffibileiddiwr yn Rhoslan a Chapel y Beirdd** - y Clerc wedi derbyn ateb gan yr Adran Gwaith Stryd a Goleuo, Cyngor Gwynedd i weld os oedd yn bosib gosod 'diffib.' newydd ger y lloches bws yn Rhoslan. Derbyniwyd ateb gan Mr Emyr Williams, yn cadarnhau byddai'n gallu trefnu i osod polyn a thrydan i'r 'diffib' yn Rhoslan am bris o £450.00 & TAW.

24. **Taliadau** BACS angen cael ei gwneud yn dilyn y cyfarfod 03.02.2022:

Enw	Rheswm	Pris £	TAW	Cyfanswm Taliad £	Taliad BACS £
SLCC	Tâl Aelodaeth 01.03.22-28.02.23	<u>112.00</u>		<u>112.00</u>	<u>112.00</u>
Gareth Jones, Garden Maintenance (844860)	Gofalu am Fedd Lloyd George a'r fynedfa yn ystod 2021	<u>250.00</u>		<u>250.00</u>	<u>250.00</u>
Y Ffynnon (M 1134)	Hysbyseb	<u>14.00</u>		<u>14.00</u>	<u>14.00</u>
Criccieth Cleaning Ltd.	Glanhau llochesi bws 17.11.21 (3031)	<u>182.50</u>	<u>36.50</u>	<u>219.00</u>	<u>219.00</u>

25. Cyflog mis Rhagfyr 2021 y Clerc i'w rannu rhwng y Clerc a Chyllid a Thollau EM.

Enw/Rheswm	Swm £	Cyfanswm Taliad net £	Taliad BACS:- £
------------	----------	--------------------------	--------------------

Cyflog sylfaenol y Clerc, Ionawr 2022 35 awr y mis x £11.05 = £386.75	386.75 - Llai treth £77.40 = £309.35	<u>309.35</u>	<u>309.35</u>
Cyllid a Thollau EM Treth ar enillion y Clerc Ionawr 2022	387.00 x 20% = £77.40	<u>77.40</u>	<u>77.40</u>
Costau'r Clerc Ionawr 2022	£16.66	<u>16.66</u>	<u>16.66</u>

26. **CEISIADAU AM GYMORTH ARIANNOL** gan fudiadau o fewn dalgylch y Cyngor - hysbyseb wedi cael ei roi yn rhifyn mis Tachwedd a Rhagfyr 2021 o'r Ffynnon ac ar yr hysbysfyrddau a'n gwefan gyda dyddiad cau 15fed Ionawr 2022.

Mae **£1000.00** eisioes wedi cael ei dalu i **Neuadd Llanystumdwy ar 11.09.2021 tuag at y diffibileiddiwr**, a **£376.22 at Wifi Neuadd Chwilog** ar 06.01.2021 (y ddau daliad o'r cyfrif Budd-cymunedol)

<u>26.</u>	<u>2022 - Derbyniwyd cais 14 gan:-</u>	£	Cynghorwyr yn ymneilltuo
(a).	Clwb Ffermwyr Ifanc Llanygybi		
(b).	Mynwent Newydd Llanystumdwy		
(c).	Mynwent Capel Helyg, Llanygybi		
(ch).	Mynwent Rydd ac Anenwadol Chwilog		
(d).	Cymdeithas Adloniant Capel Pencaenewydd		
(dd).	Clwb Peldroed Llanystumdwy		
(e).	Cylch Meithrin Llanygybi		
(f).	Cylch Meithrin Chwilog		
(ff).	Menter y Plu		
(g).	O Ddrws I Ddrws		
(ng).	Dawns i Bawb		
(h).	Elusen Ambiwlans Awyr Cymru		
(i).	Tý Gobaith		
(l).	Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd 2022, Sir Ddinbych		

Bydd angen penderfynu os mai ar y nos Iau 03.03.2022, fydd y cyfarfod nesaf.

It is possible to get an English translation of any minute, please contact the Clerk.